

Revista Intercultural de Poesia

CATALUNYA - AMÉRICA CENTRAL

NÚM. 01 - Setembre 2005

divers

Amalgama de cultures

divers

ÍNDIX

Editorial.....	1
Entrevista: <i>Poetas Irreverentes de la mesa maldita del Art Café (Nicaragua)</i>	2
Ester Andorrà (Barcelona).....	5
Alan Mills (Guatemala).....	6
Jeannette Amit (Costa Rica).....	7
Max Besora (Barcelona).....	8
Paula Piedra (Costa Rica).....	9
Javier Alvarado (Panamá).....	10
Omaira Beltran (Colòmbia-Barcelona).....	12
Marcela Sancho Incera (Costa Rica).....	13
Joan Todó i Alan Mills.....	14 i 15
Omaira Beltran (Colòmbia-Barcelona).....	16
Camilo Amaru Abarca (Nicaragua).....	16
Francesc Gelonch (Lleida).....	18
Javier Payeras (Guatemala).....	19
Martí Sales (Barcelona).....	21
Joan Todó (Tarragona).....	22
Eyra Harvar (Panamá).....	23
Max Besora (Barcelona).....	24
Claudia Meyer (El Salvador).....	25
Martí Sales (Barcelona).....	26
ControVERSia	27
EntreVERSos.....	28

AMALGAMA:

Irene Tarrés i Canimas (coordinadora),
Joan Todó (poeta), Ana Paula González,
Andreu Robusté, Zara (il·lustracions),
Albert Navarro (disseny gràfic i maquetació).

Barcelona, setembre 2005

Edita: JIS.
Joves per la igualtat i la Solidaritat

Col·labora:

Joan de la Vega - Editorial L'Esguard - La Garúa
Impremta Gràfiques Irlanda, S.A.
D.L. B-37342-2005

editorial

“Ésser poeta: bastir
sempre en el buit, sense fi,
paraula a paraula una obra
que es perd endins de l'espai;
ser-ne tan sols un manobre
i no sentir-se mai pobre,
i no desistir-ne mai.”

JOAN VINYOLI
“Manobre”

“...Ahora ya no queda nadie. Nada.
Sino el espacio
y un hombre y una mujer.”

CARLOS MARTÍNEZ RIVAS

Il·lustració portada: Zara

divers vol obrir un espai literari alternatiu on es promou l'enllaç entre cultures diferents, potenciant el coneixement i la interrelació entre joves poetes d'aquestes, entenent la cultura com una vessant important a l'hora de conèixer, comprendre i acceptar l'Altre.

Un amalgama recitat entre cultures que, més enllà de reflectir realitats, permet la transmissió del pensament i la forma d'entendre el món, no només des d'una òptica individual sinó també com una pinzellada de la cultura a la qual pertanyen els autors i les autores publicats en aquesta revista.

Davant la carestia d'oportunitats per a la publicació literària, deguda per motius diferents segons les circumstàncies pròpies de cada país, una manca de sortides que afecta especialment a la joventut, neix la idea de **divers**, una revista intercultural de poesia per a joves poetes de Catalunya i d'Amèrica Central, els quals, alçant la seva veu, ens parlen també del seu poble, la seva història, la seva idiosincràsia, plasmats en una llengua pròpia.

I aquest diàleg copsa també el parentiu entre diferents expressions artístiques: la pintura, el dibuix, la fotografia,... s'amalgamen amb el llenguatge poètic, en una creació on les autores i els autors plàstics esdevenen receptors directes dels poemes i alhora emissors d'un nou missatge d'inspiració col·lectiva.

“Poetas irreverentes de la mesa maldita del Art-Café”

A l'Art-Café, un local situat al *Parque Las Palmas* –on, per cert (a mode d'anècdota) va residir Violeta Chamorro–, s'hi reuneixen tots els dijous un grup de joves que es defineixen com a “*Poetas irreverentes de la mesa maldita del Art-Café*”. A més de recitals de poesia, a l'Art-Café hom pot gaudir d'exposicions de pintura, actuacions de grups musicals, obres de teatre, dansa i, *como no!*, d'un bon got de flor de caña, la beguda nacional. Una d'aquestes nits, al juny del 2005, Camilo Amaru Abarca, Sergio Villanueva, Vladimir Hernández, Selin Ahmed Fletes, Aldo Solórzano i Gabriel Moreno van respondre la meua curiositat sobre ells i aquest nom amb què s'han batejat, al voltant de la “*mesa maldita*”.

Com es creà el grup?

En realitat no es va crear, sinó que sorgí d'una manera espontània i sobretot per afinitat. És fàcil que, en un lloc on concorre gent amb gust per l'art, es prestin les condicions per a la comunicació entre persones amb una sensibilitat similar, no necessàriament en la poesia, sinó també en la música o la pintura. Tot i que la poesia és el que tenim en comú, el que facilità la interacció en el grup fou l'afinitat personal i l'ambient, sense cap intenció prèvia de formar un grup i adoptar determinades actituds, corrent o nom.

Actuar de forma diferent als valors i postures establertes a Llatinoamèrica et torna irreverent al sistema

També sorgí espontàniament el nom de “poetas irreverentes”?

Bé, hi ha varies versions, una d'elles que sorgí arrel d'una reunió etílic-cultural (riures). “Irreverent” pot semblar atrevit si parlem de literatura, però potser té més a veure amb l'actitud en el medi que ens envolta. Nicaragua és un país tradicionalment llatinoamericà, en molts dels valors i postures establertes sobre certes coses, i actuar de forma diferent a aquestes postures et torna irreverent al sistema, no simplement al sistema polític sinó també a les actituds socials de certa gent. L'Art-Café, facilita l'espai a persones que tenen una visió una mica més lliure del món, no necessàriament excessiva –que és la que pot haver-hi a Europa, per exemple. Aquí a Nicaragua, gestos tan simples com fer-se un tatuatge es consideren irreverents.

I per què “de la mesa maldita”?

Ah, perquè era tradició nostra reunir-nos tots els dijous (que és el dia que hi ha micròfon obert), asseure'ns en aquesta taula, parlar i potser recitar, tan entre nosaltres com de cara al públic. I la gent començà a identificar-nos amb aquesta taula, que es va convertir en intocable, proscriu, i condemnada al grup en certa forma. Tanmateix, però, començaren a arribar els demés artistes: músics, pintors,... i les cadires augmentaren al vol-

tant de la taula, on els amics i coneguts amb tendències i gustos artístics diferents amplien el grup.

O sigui que el grup també està obert a nous poetes que vulguin integrar-se...

Si, esclar, el que ens uneix en aquesta taula és l'apreci per l'art i el fet de compartir-lo. Com a amics que compartim un mateix interès no ens sentim excloents respecte d'altres persones sinó vinculants i, per altra banda, si des del nucli som ja diferents, amb heterogeneïtat d'estils, i tot i així aconseguim unir-nos, per què tan-car-nos?

Malgrat aquestes diferències d'estil i gustos, tinc entès que heu escrit un manifest. És el reflex de la part comú que us defineix?

En realitat és una mescla d'aquestes diferències i de les afinitats. Per una banda està el culte a

la bellesa i a l'art comú a tots i per l'altra la particular trajectòria de cadascú, que va des dels autors referents fins a les creacions pròpies en poesia. Tots hem mamat dels pares de la poesia nicaragüenca, com Rubén Darío o Carlos Martínez Rivas, però un ha rebut més influència de la mitologia grega, per exemple, un altre s'identifica amb el romanticisme francès de Baudelleire, o un altre té més referents en l'àmbit polític, amb autors com Cortázar o Coelho. Uns aprenem dels altres i ens enriqueixim.

Aquesta riquesa ha repercutit també més enllà del grup?

Doncs la veritat és que sí, hem notat que fora d'aquí se'ns comença a conèixer com a grup, i fins i tot ens han anat publicant al suplement cultural del Nuevo Diario, també perquè participem en altres activitats al carrer o a les universitats. L'altre dia, per exemple, una noia va arrencar-li el micròfon a Aldo, ofesa per un poema que recitava i que fa referència a les dones, i immediatament entre el públic es van sentir comentaris com “esos poetas irreverentes son unos machistas!” (riures). Però això vol dir que la gent ja maneja el nom.

No hay mal que por bien no venga! Bromes a part, no hi ha poetesses irreverents?

Hi ha els poetas irreverents i les seves “ingrates” (riures). No, en realitat no és per manca d'obertura, però lamentablement cap dona s'ha apropat al grup ni hi ha participat. Potser té a veure amb una mescla de factors, on s'inclouen certs comportaments, com l'hàbit de seure i beure Flor de Caña durant hores, que potser no agraden a la majoria de dones. (segueix...)

¹ Ex-presidenta de Nicaragua. Arribà al poder el 1990, encapçalant el partit UNO, any en què el FSLN perdé les eleccions després de la Revolució Saninista.

ENTREVista

“Poetas irreverentes de la mesa maldita del Art-Café”

(ve de la pàg. 3) Però si t'ho mires d'una altra manera sí que hi ha dones al nostre grup, ja que estan en les nostres converses i als nostres poemes.

La participació en la literatura té molt a veure amb el fenomen de les “vaques sagrades”

La participació de la dona en la literatura, podria emmarcar-se a un context social que en determinés el rol?

Més que amb el gènere té a veure amb el que a Nicaragua anomenem el fenomen de les “vaques sagrades”, que també passa a molts països. Posem el cas de Patricia Belli: ens agrada o no el seu art, és una pintora reconeguda a Nicaragua perquè forma part d'un determinat cercle. L'amplitud cultural en aquest país és bastant limitada, sobretot pel que fa al coneixement de l'art estranger, la qual cosa pot de vegades dur a la confusió de ressaltar com a genis a gent que té molts coneixements. És diferent ser amant de l'art que un erudit de l'art i, de la mateixa manera, en el camp de la creació existeixen els “enciclopedistes” i els que tenen talent.

Però lamentablement aquí el que val és la capacitat econòmica i molta gent amb talent no té accés als medis.

Com a poetes joves, heu sofert també aquest fenomen de les “vaques sagrades”?

Sí, nosaltres intentem mesclar una mica de talent amb uns pocs coneixements en un món petit, aquí a Nicaragua, on la frase de Ortega y Gasset té molta importància: “yo soy yo y mis circunstancias”.

El valor de l'art s'hauria de basar en el talent i no en altres raons externes

Llavors, fer recitals en llocs com aquest pot tenir utilitat en aquest sentit d'apropar la poesia a la gent?

Per a nosaltres té a veure amb la negativa a unir-nos a aquesta òrbita elitista que posseïx els medis però que dificulta l'accessibilitat, sobretot a poetes joves. Aquí a Nicaragua, a més de l'esquerda artística n'existeix una altra de més terrible, i es tracta de la dels escriptors de la revolució, que van lluitar en temps de guerra i es creuen amb més dret a escriure que nosaltres. Ells diuen: “és il·lògic parlar de l'holocaust si no ets jueu”. Però el valor de l'art s'hauria de basar en el talent i no en altres raons externes.

• Irene Tarrés i Canimas

Ester Andorrà

La intoxicación y aturamiento / por dieta de pétalos / le calla la tirana balada / de la dependencia / labial. / reboza con sal gruesa, / un poco antes que se ofendan / los islotes desorientados, el erectismo / persistente hará de esto un cuento sin/ fin. conoce las mil menos una noches / dónde raciona cualquier belleza del sur / por si el desconcierto le sale al paso.

Alan Mills

TOTALES/ARS POETICA

Contenerlo todo
 (el vaso del universo)
 y pulir piedras con miradas.
 No cabe la poesía en la palabra:
 la estira/ la tensa/ la quiebra.
 Hay quien lo sabe y llora.
 Entrega silencios
 para parecerse a Dios.
 ¿De dónde nace un ser bello?
 Si el verbo se hiciese carne
 la poesía daría tanta verdad
 como un puño de tierra/
 sería tan cierta como el aliento
 del anciano que sueña futuro
 en larga fila de jubilados.
 Lo bello persigue lo bello
 aunque en ello se vaya la vida.
 ¿Y la mentira?
 Caminar con ella/ enamorarse/ morir.
 El dolor es anuncio de divinidad.
 La poesía se persigna ante las cosas.

A Beatriz Cosenza

Jeannette Amit

PRINCIPIO DEL OLVIDO

Asimismo, porto el don del olvido,
 que cuando sale del agua
 entra desde hoy hacia mis manos,
 mojándose en la fragua de los animales
 con la cabeza baja del que no sabe del futuro
 arrodillado entre sus huesos:
 cubetero de luz que no reposa en casa.

Ayer volví vestida de otra misma.
 Apasionada por deber.
 Porque sí.
 Para qué mis razones.

Tengo costumbres en mi mano
 que no me dejan nunca,
 no me dejan,
 que son otra manera del recuerdo,
 tortura más difícil que palabras.

Olvidaré este olvido
 siguiendo nuevamente
 aquel maldito oficio de columna de piedra.
 Olvidaré del todo
 tendida entre mis ruinas,
 con el odio agrietándome los ojos
 hasta chorrear la sangre.

il·lustra
Ana Paula González

Y entonces beberemos
 -beberemos las dos-
 desabrochándonos las manos
 como camisas sucias del pasado,
 asidas hasta el cuerpo en otro brindis.

¡Otro brindis, por favor!
 Que me sudan los labios mientras voy
 escribiendo.

Y es que aquí no hubo memoria,
 sólo un cubo de madera
 golpeado y tan golpeado
 por el tallo de luz que fue el deseo.

Max Besora

UN GAT A LA TEULADA

Llarg suau brillant ràpid elegant gat negre
 a través d'aquests ulls de quan Egipte era jove
 de temps perduts en la memòria i les llegendes
 Que contemples descansant sobre les teules?
 Quins misteris ens amagues rera el vel de la nit ?
 Sembles cansat dins d'aquest segle daurat
 vigilant dels terrats i guardià sota les estrelles
 presumit com un príncep
 reflexes
 els teus bigotis en la lluna
 i mioles a Barcelona
 la Ciutat dels Gossos Assassins.

Un gato en el tejado
 Largo suave brillante rápido elegante gato negro / A través de estos ojos de cuando Egipto era joven / De tiempos perdidos en la memoria y las leyendas / ¿Que contemplan descansando sobre las tejas? / ¿Qué misterios nos escondes tras el velo de la noche? / Pareces cansado en este siglo dorado / Vigilante de los tejados y guardián bajo las estrellas / Presumido como un príncipe / reflejas / tus bigotes en la luna / y maúllas en Barcelona / la Ciudad de los Perros Asesinos

il·lustra: Andreu Robusté

Paula Piedra

LA QUE TRATA

Debajo de aleros húmedos,
 observé cómo la tarde se iba
 a través de los alambres
 que entrelazan el paisaje
 con las casas de mi barrio.
 Y así logré desviar mis
 movimientos en una risita.

Momentáneamente, distraer ese
 pedazo de mí que siente
 las fracciones de segundo
 posarse cansadas en el silencio.

MI CRIANZA

No la conozco.

Se aparece alguna vez
 en el retrovisor del automóvil de mi padre
 cuando pido dinero.

La imagino sola, retorciéndose,
 con los ojos abiertos, como si
 permanentemente indagara a la vida.
 Y diciéndome muy despacio:
 "creés en menos cosas que yo."

Javier Alvarado

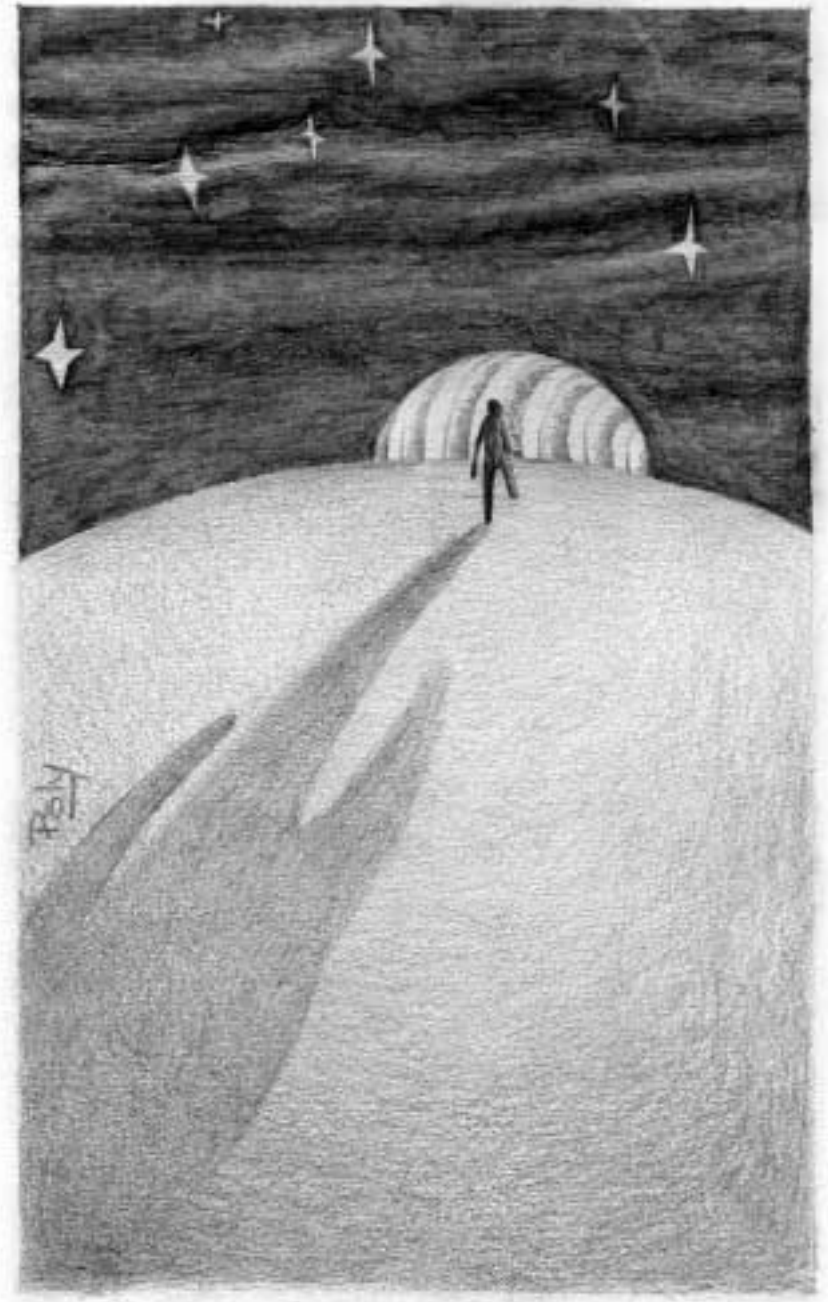
SONRISA SONETEICA AL GATO DE CHESCHIRE

Eres la oscuridad de la sonrisa
portando vida con tus siete muertes
siete vidas nos dejas como suertes
llama de humo en la greda de la brisa.

Y no es la soledad, locura pisa;
rabo y magia, las fábulas que ensuertes
niñas y marionetas tan inertes
acertijos de loca y nueva risa.

Nos bullirá la creación entera
y la inmemorial bruma en lejanía
cuando tomes camino hacia la nada

escogiendo la nunca primavera
de tus ojos, la tierra umbría, umbría
nos deja como casa abandonada.

Il·lustra
Ana Paula González

Omaira Beltran

CREADORES

Com podem no crear en la paraula
si som creadores de la vida

Com podem no crear en la memòria
si escollim els ulls
on creem l'amor

Com podem no crear en la veu
si creem amb la boca
els petons que edificuen una família

Com podem no crear els símbols
que es converteixen en històries
en versos i llavors compartides
en creacions de poder ocult
i evident de creació de creadores.

Creadoras
Como no crear en la palabra / Si
creadoras de la vida somos /
Como no crear en la memoria /
Si elegimos los ojos / En donde
creamos el amor / Como no crear
en la voz / Si creamos con la boca
/ Los besos que edifican una fami-
lia / Como no crear los símbolos /
Que se convierten en historias / En
versos y semillas compartidas / En
creaciones de poder oculto / Y
evidente de creación de creadoras

Il·lustra
Andreu Robusté

Marcela Sancho Incera

VINO LA LLUVIA...

vino la lluvia

un brebaje de olvido
demasiado húmedo
goteándonos

la verdad asomada
a los espejos
nosotros huyendo
descoloridos

tantos charcos teníamos
tan oculta la gana
de buscarnos una lumbre

que vino el sol

y pasó de largo

Guatemala

ALAN
MILLS

Fatalidad

Estar del lado del esfuerzo.

(Un hombre se apropia de sí
para tender puentes a lo esencial).

Hacer palabras moliendo cristales:

esconder cristal molido en el pan de las gentes.

(Un hombre dilata su set/
sangra y no está solo).

Ser aliado de lo difícil.

Querer repartir la tierra con un soplo.

(La sombra del hombre queda líquida en los muros).

Reconocerse en las briznas más afiladas.

Anudarse al construir y al sueño.

Para Edith Pérez/ mi madre

JOAN
TODO

Aürts

Per primer cop, les coses contemplades:

les ungles brutes, l'araboga gris,

l'enyor, la llum oblidada, els parpres.

La fi de mes, la incertesa, l'espill

de cada bar, les marques de beguda,

la cova per on caminem, la pluja,

la taca de carmí, la nosa, l'acte

a cada crull de cada cova abstracta...

Tornar a mirar, per primera vegada:

la cambra molla, l'asfalt inventant-se,

la fi del mes, la sang, els peus exactes,

la pluja avui, l'avinguda, la son,

el saber fer, les deixes d'una nit,

la pluja avui sobre la sang, mirant-se.

Ojeadas (traducido al castellano)

Por primera vez, las cosas contempladas:

Las uñas sucias, la llovizna rala,

La luz olvidada, la leche joven.

El fin de mes, la incertidumbre, el eco,

De cada bar, las marcas de bebida,

La cueva que exploramos, tanta lluvia,

La mancha de carmín, el acto caerse

En cada eco de la cueva abstracta...

Mirar de nuevo, por primera vez:

La habitación mojada, el cbrío asfalto,

El fin de mes, la sangre, el ritmo exacto,

La lluvia hoy, las lluvias, el sueño,

El savoir-faire, los restos de la noche,

La lluvia hoy en la sangre, mirándose.

Catalunya

il·lustra :
Ana Paula González

Omaira Beltran

DOLÇA PRESÓ

Et deixaré lliure
 quan ja no t'estimi
 Ara
 vola! vola!
 dins la meva gàbia

Dulce prisión
 Te dejaré libre / cuando ya no te quiera /
 ahora / vuelala! vuelala! / dentro de mi jaula

il·lustra
 Andreu Robusté

Camilo Amaru Abarca

POBRE HOMBRE RUBIO

Estremecido
 por la música de las huellas
 de mis pies descalzos
 ofreció su calzado
 y mis sandalias son de
 tierra
 -son las tierras-

Envidioso
 de mi capa estrellada
 me despojo las ropas
 y mi capa es mi cabello lacio
 contundente
 como el derrumbe del sol
 -es la noche-

Fastidiado
 por la belleza de mi
 raza destrozó los bosques
 y las flechas se disparan
 en los altos para germinar
 desde lo subterráneo
 -son el cielo, son el agua-

Temeroso
 de la sexualidad de mis
 dioses invadió los templos
 moldeados por relámpagos
 y la descarga surge
 en la energía de la contradicción
 -es el fuego, es el hielo-

Intranquilo
 por el idioma conjurado
 en el sistema de una mirada
 confinó la Palabra al alfabeto
 y la comunicación brota
 en los ojos y arde en las manos
 -es el viento, es la tempestad-

Ambicioso
 del océano dorado que
 salpicaba las cosechas azules
 ingenio el asesinato del agua
 para chantajear los cadáveres
 que sembrados por las noches
 crecieron al revés
 -son las estrellas, son las estrellas-

Aspirando
 la bienaventuranza de sus
 reyes asesino guerreros sin
 honrar los trofeos de la victoria
 así como el amo que paga a otros
 el honor de sacrificar a los
 esclavos que le pertenecen
 así como el necio que captura
 al gemelo extraviado de un árbol
 y le domestica a perder sus frutos
 precisamente así
 como el hombre que logra
 pescar una lágrima celeste
 y no la mastica porque
 le quema los dientes.

Francesc Gelonch

XAUXA

Al Perú, un dimoni
que crea i renega del sol,
d'una manera molt tossuda,
i cada dematí en posa un altre en el seu lloc,
s'empassa unes pastilles per rejuenir-se,
i no passa res. Però aquí
dins de casa, a mi m'agafen ganes de vomitar
si penso en segons què, la meva vida,
sense anar més lluny, a més del mal de panxa,
i encara em sento pitjor,
perquè a més de no servir per res a la societat
que se'n podria anar a la merda ben tranquil·lament
amb les seves crostes de felicitat paradisiaca
no em serveixo a mi mateix.

A Galolilea, una província del Pròxim Orient,
un anarquista reparteix pans al desert
i tots els estaquirots, llanuts i cagadubtes
segueixen aplaudint. Però no li fan cas.
Es queden amb els miracles. I jo aquí sentat,
no sé qui de tots s'emportaria la palma;
contemplant com el món perd la competició
espero que em toqui la rifa. Si algun dia sóc ric
em compraré una habitació amb una finestra
des de la que es pugui veure la soledat.

Jauja

En Perú, un demonio / que crea y reniega del sol, / de una manera muy tozuda, y cada amanecer pone a otro en su lugar, / se traga unas pastillas para rejuvenecer, / y no pasa nada. Pero aquí / dentro de casa, a mí me entran ganas de vomitar / si pienso en según qué, mi vida, / sin ir más lejos, aparte del dolor de barriga, / y aún me siento peor, / porque además de no servir para nada a la sociedad / que se podría ir a la mierda bien tranquilamente / con sus costras de felicidad paradisiaca / no me sirvo a mí mismo.

En Galílea, una provincia del Oriente Próximo, / un anarquista reparte panes por el desierto / y todos los pasmarotes, fachas y borricos / siguen aplaudiendo. Pero no le hacen caso. / Se quedan con los milagros. Y yo aquí sentado / no sé quién de todos se llevaría la palma; / contemplando como el mundo pierde la competición / espero que me toque la lotería. Si algún día soy rico / me compraré una habitación con una ventana / desde la que se pueda ver la soledad.

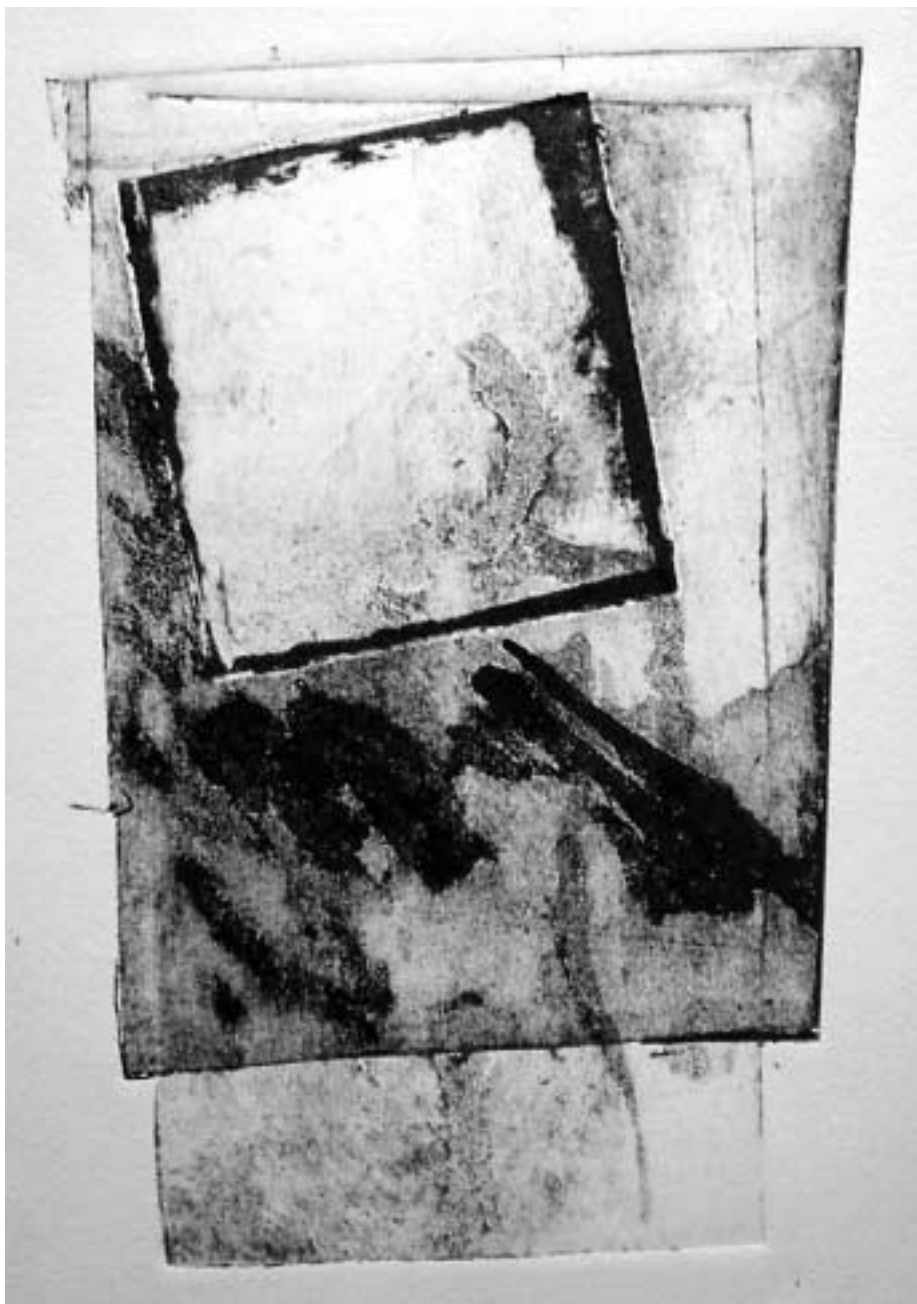
Javier Payeras

EL MUELLE

sábana del sereno agujereada por la luz
junto a conchas y alacranes
tu alma me dará asilo
sin la contusión letal del recuerdo
dejaremos la placa conmemorativa
de nuestra alegría
para los futuros coleópteros inadaptados
que conspiran contra la tristeza

PRESO EN UNA BOMBA DE NYLON

el olor de ciertos callejones húmedos
despierta en mi memoria viejas plegarias
sitios perforados por el tiempo y su lógica
la guerra y mi madre
la televisión respirando en la sala
y todos bebiendo café
como si nada ocurriera

il·lustra: *Zara*

Martí Sales

SET

1-Renovar la voluntat. O aniquilar-la:

ser líquen. I encara rizoma.

2-Per tota resposta: "m'estimaria més no fer-ho"

3-Tota la vida en silenci

4-Que el teu creixement sigui

mesura de penombra

5-Aprofitar la humitat interna

6-Abeurar-se a les aigües

minúscules i abandonades

del propi cos:

7-Fer-se pou.

SED

1 - Renovar la voluntat. O aniquilar-la: / ser líquen. Y aún rizoma. / 2 - Por toda respuesta: "preferiría no hacerlo" / 3 - Toda la vida en silencio / 4 - Que tu crecimiento sea / medida de penumbra / 5 - Aprovechar la humedad interna / 6 - Hurgar en las aguas / minúsculas y abandonadas / del propio cuerpo: / 7 - Hacerse pozo.

Joan Todó

EL FRED

I

La neu cobreix les passes, l'aire entre els gestos i es confon amb l'oblit, l'oblit que ella no és, concreta i magnífica en la lleugeresa. Baixos relleus hi busquen habitatge ; en què pensàvem quan la mort ens dibuixava el rostre. En què pensàvem quan la plorava, quan la sang suava, quan se'ns pixaven els records i l'agost inaturable de les pedres.

II

El poema és una ventallola que ens sorprèn absorts en l'instant de la nostra absència. De la substància del gel, ens mira per damunt dels segles invisibles, sense cap consol veritable, amortallat.

Barcelona, 10 de febrer del 2005

El frío

I

La nieve cubre los pasos, el aire entre los gestos, y se confunde con el olvido, el olvido que ella no es, concreta y magnífica en la ligereza. Bajorrelieves buscan allí vivienda: en qué pensábamos cuando la muerte nos dibujaba el rostro. En qué pensábamos cuando la lloraba, cuando la sangre sudaba, cuando se nos meaban los recuerdos y el agosto imparable de las piedras.

II

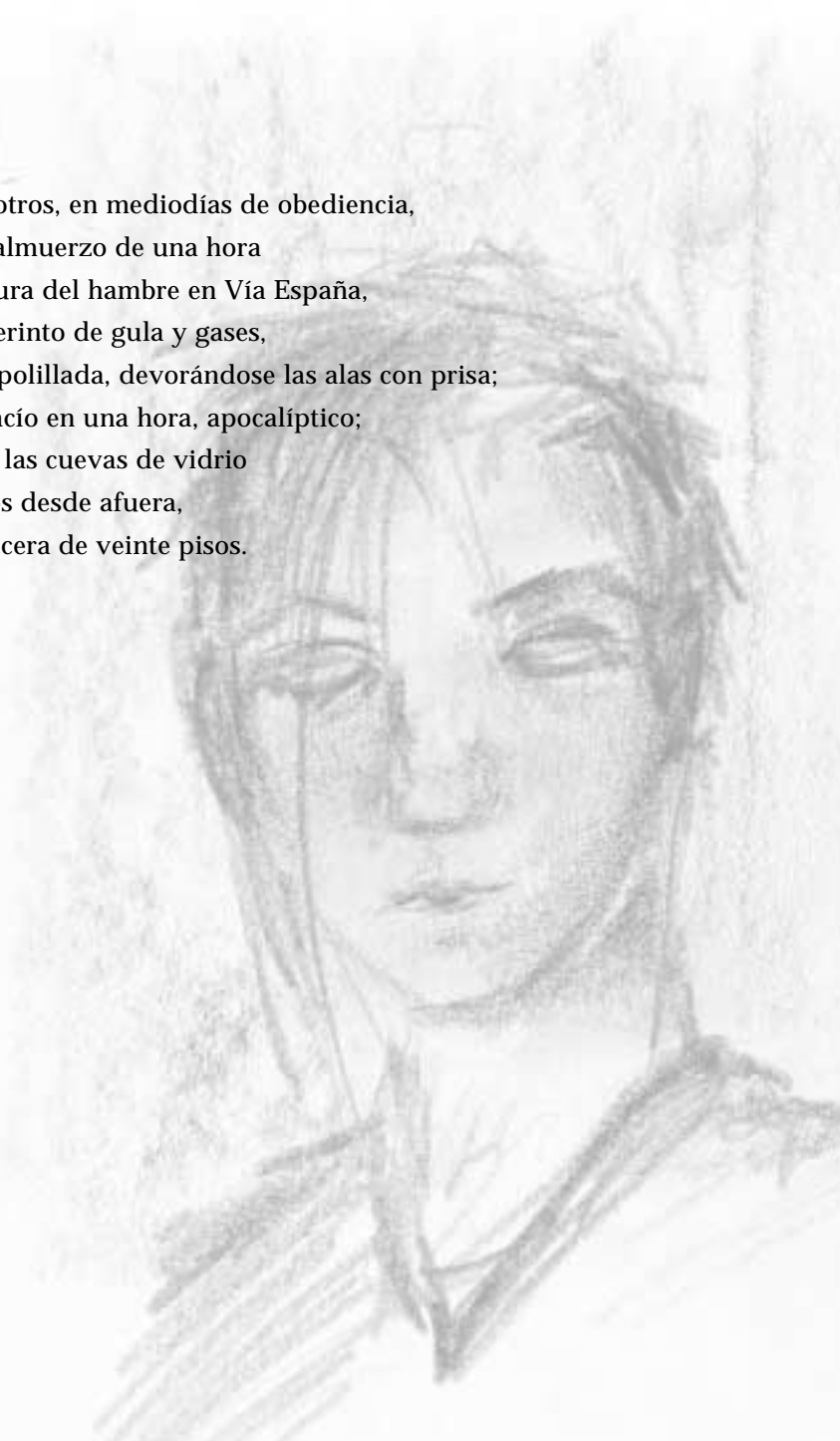
El poema es una veleta que nos sorprende absorts en el instante de nuestra ausencia. De la sustancia del hielo, nos mira por encima de los siglos invisibles, sin ningún consuelo de verdad, amortajado.

Eyra Harbar

MELODÍA

También nosotros, en mediodías de obediencia,
buscamos el almuerzo de una hora
por la curvatura del hambre en Vía España,
intestinal laberinto de gula y gases,
calle entera apolillada, devorándose las alas con prisa;
el paredón vacío en una hora, apocalíptico;
regresamos a las cuevas de vidrio
para ser vistos desde afuera,
en nuestra pecera de veinte pisos.

il·lustra
Ana Paula González

Max Besora

CAMINANT A TRAVÉS DEL PARADÍS

Sota el sol
 la gent passa caminant pel meu costat
 cansada
 confosa
 frustrada
 els edificis s'enfonsen al nostre pas
 i la vida sembla
 curta
 barata
 fastigosa
 i jo passo entre tots ells udolant com un
 dement
 estrangulat
 il.luminat
 perquè quan passo entre la gent
 i veig la ciutat
 on es reflexa la nostra anima
 lletja!
 lletja!
 lletja!

a vegades fins i tot mística...
 i el sol continua brillant sota el cel.

simplement succeeix
 això es tot.

Caminando a través del paraíso
 Bajo el sol / La gente pasa caminando por mi lado / cansada / confusa / frustra-
 da los edificios se derrumban a nuestro paso / y la vida parece / corta / barata /
 asquerosa / y yo paso entre todos ellos aullando como un / demente/ estrangula-
 do / iluminado / porque cuando paso entre la gente / y veo la ciudad / donde
 se refleja nuestra alma / feas / feas / feas / a veces incluso mística... / y el sol
 continua brillando sobre el cielo / simplemente sucede / eso es todo

Claudia Meyer

OCEÁNICA

"... mi única patria, la mar".

José de Espronceda.

Necesito un oleaje donde enterrar un sentimiento furtivo.
 Una ola de música sonrojada que deje escribirse un silencio.
 Ahora soy de nuevo agua:
 salobre alegría tatuada sobre tu beso.
 Calla de pronto el azul líquido.
 Se pobló de soledad
 y pasea su lengua marina por entre los huesos.
 Preciso de una ola donde rasgar una infancia caduca.
 Una ola turbulenta que deje arrullarse una nostalgia.
 Para viajar este mar no necesita marea,
 avanza sigiloso trazando caricias azules,
 besando la espuma en un infinito compás de espera.
 Ahora deseo dormir
 pero se crispa el sueño como un dolor enroscado,
 se lo devora la arena mientras lapida
 los híbridos gestos de tu ausencia.
 Necesito una tan sola ola que desee mecerse sobre tu aroma.
 Una ola que añore el zarpazo de tu evocación.
 Entre el mar y el cielo la noche fue oprimiendo la playa,
 vislumbrando un quejido de la memoria
 y un omnipresente latido de un sentimiento.
 Súbitamente esto soy ante tu color de puerto:
 una palabra náufraga
 que persigue el solitario ocaso de tu recuerdo.
 Retorno a este mar al crepúsculo de una fábula.
 Mi sombra se detiene sobre su espuma
 y se posa en la arena sumida en un yodado letargo.
 Mi corazón gotea caracolas de melancolía:
 agoniza sobre la sábana líquida del océano.

Martí Sales

EL PACIENT ESQUIZOFRÈNIC RESPON AL DOCTOR DES DEL PSIQUIÀTRIC DE LA VALL

Són aquests esbarzers
 arrapats a l'angle agut
 del colze el que
 em frena i m'obliga
 a escoltar-te:
 aquí la humitat
 fa créixer
 massa
 les plantes;
 homes i dones,
 tan nets i fins,
 també es podreixen
 més de pressa
 i sense fer escarafalls.
 Les cases són com cal:
 parets i sostre, fermes,
 fan l'ombra necessària
 per garantir la intimitat
 de la putrefacció;
 les finestres són petites
 i són sempre tancades
 per si de cas
 el garatge també
 és hermètic

El paciente esquizofrénico responde al doctor desde el psiquiátrico del valle
 Son estos espinos / Aferrados al ángulo agudo / Del codo lo que / Me frena y me
 obliga / A escucharte: / Aquí la humedad / Hace crecer / Demasiado / Las plantas;
 / Hombres y mujeres, / Tan limpios y finos, / También se pudren / Más deprisa / Y
 sin hacer aspavientos. / Las casas son como han de ser: / Paredes y techo, firmes, /
 Dan la sombra necesaria / Para garantizar la intimidad / De la putrefacción; / Las
 ventanas son pequeñas / Y siempre están cerradas / Por si acaso / El garaje también
 / Es hermético

CONTROVÈRSIA

Dins una conquilla

Adam Zagajewski *Terra del foc*

Traducció de Xavier Farré.
 Barcelona: Quaderns Crema, 2004.

Dins l'exili que li ve imposat, tant com li és propi, la veu d'Adam Zagajewski passeja pels voltants de la Bastilla, llegeix poesia xinesa, contempla quadres de Rembrandt i Vermeer, i escolta cants gregorians; alhora que s'interroga sobre el sofriment i la foscor d'una Història que es revela com l'àmbit del desastre. De la contemplació pacient, atenta, n'extreu una mirada lúcida sobre els petits detalls, fulgurant en els desplegaments acumulatius, aquella mirada *estranyada* de l'ésser fora de lloc, lluny d'allò que ell creia la "pàtria", i que ho veu tot com per primera vegada. I de tanta meravella, una pregunta absorta: "què és la foscor?", que aboca inevitablement a una interrogació crítica, benjaminiana, allò que Jaime Siles, parlant sobre aquest mateix llibre, va anomenar "culturalisme ètic".

Llum i foscor separen aquí dos àmbits, el de la representació imaginativa (en el record, en l'art, en certs viatges) i el de la

vivència nua, que van contraposant-se al llarg de Terra del foc (nom de l'espai utòpic "on verticalment flueixen / rius horitzontals"); el poema, fixant una distància (elegant, continguda), permet l'accés a la tempesta, com l'estrany objecte blanc que trobava Sòcrates a la platja en el diàleg *Eupalinos*, de Valéry. Distància a la qual afegir la d'una traducció que, ignorants del polonès, no sabríem judicar quant a la fidelitat, enllà del rescat d'una certa configuració mètrica dels versos.

Hi intuïm una poesia més del significat que no del significant, on allò que Langbaum va anomenar monòleg dramàtic supera la condició d'excusa per imposar les pròpies cabòries al lector, en favor d'una polivalència que ens fa creure que potser la literatura polonesa (la de Schulz, Gombrowicz, Milosz, Szymborska o Lipska) és un espai on s'hi podria respirar, tal vegada. Sense enreixats.

• Joan Todó

ENTREVERSOS

Catalunya - Amèrica Central

Joan Todó

La Sénia (Tarragona), 1977

Investigador en teoria de la literatura i literatura comparada. Ha publicat poemes a revistes com *Esment* (Igualada, 1996), *La lección del sátiro* (1999), *El tacte que té* (2004), *Paper de Vidre* (2004-2005), o *Reduccions* (2004), i

algun assaig per papers encara més efimers, a banda d'intervencions puntuals en espectacles teatrals. Actualment es guanya el pa fent estudis de mercat i correccions d'estil.

Alan Mills

Guatemala, 1979

Poeta, assagista i traductor. L'any 2002 rebé el premi *Revelación del año* en *Letras* que atorga la Fundació Von Humboldt i el Ministeri de Cultura de Guatemala. Publica als principals mitjans literaris d'Amèrica Central i és columnista del diari guatemalenc *Siglo Veintiuno*. El 2002 publicà el llibre de poesia *Los nombres ocultos* amb *Magna Terra Editores* i, el 2005, *Marca de agua* amb l'*Editorial Cultura de Guatemala*.

Ha participat al *Encuentro Permanente de Poetas* (en tres ocasions), al *Encuentro Centro-americano de Poetas* i al *II Festival Internacional de Poesía a El Salvador* (totes el 2003), al *II Festival Internacional de Poesía Luis Cardoza y Aragón* organitzat per l'Ambaixada de Mèxic a Guatemala el 2004 i al

I Encuentro Iberoamericano de Poesía Carlos Pellicer, a Tabasco, Mèxic el 2005. És membre del comitè organitzador del *II Encuentro Iberoamericano*, en representació d'Amèrica Central. Figura com a convidat al *II Festival Internacional de Poesía a Granada*, Nicaragua el 2006. Alguns dels seus poemes apareixen en antologies de Mèxic ("*El decir y el vértigo*"), Guatemala ("*Voces de posguerra*", *Taller 2001* i altres), i en diversos llocs web (www.palabravirtual.com, www.losnoveles.net/poema65.htm, <http://www.elgatoconbotas.com.sv/alan.htm>, entre altres).

Part de la seva obra està traduïda a l'italià per l'escriptora *Silvia Favaretto*. Resideix temporalment a París, França.

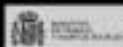
Contacte: alan1000s@yahoo.com.mx

divers

Revista Intercultural de Poesía

Joves per la
Igualtat i la
Solidaritat

injuve

Education and Culture

Programa JUVENTUD
Iniciativa Juvenil
Capital Futuro

Proyecto realizado con el apoyo de la Comisión Europea en el marco del programa de acción comunitario JUVENTUD. Su contenido no refleja necesariamente la posición de la Comisión en esta materia, ni compromete de modo alguno la responsabilidad de la Comisión.